

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากนิทานพื้นบ้านของอำเภอหางดง
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวพรพิมล คำชาย

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์รวิวัลย์ พูลพิพัฒน์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์พัฒนา จันทนา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนกประเภทนิทานพื้นบ้านของอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวทางของสตีล ทอมป์สัน และวิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากนิทานพื้นบ้านอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวทางของมูลนิธิภูมิปัญญา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้กลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้บอกนิทาน จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เล่านิทานแล้วบันทึกเสียง แล้วนำมาถอดแถบบันทึกเสียง โดยใช้อักษรวิธภาษาไทยถ่ายทอดเสียงให้ใกล้เคียงกับเสียงเดิมแล้วแปลเป็นภาษาไทยกลาง ต่อจากนั้นวิเคราะห์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวทางของมูลนิธิภูมิปัญญา ผลการวิเคราะห์พบว่า

1. นิทานพื้นบ้านของอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อจำแนกตามแนวของสตีล ทอมป์สัน พบว่า นิทานที่พบมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ นิทานมุขตลก อันดับสอง ได้แก่ นิทานอธิบายเหตุ อันดับสาม ได้แก่ นิทานเรื่องผี อันดับสี่ ได้แก่ นิทานประจำถิ่นและนิทานสัตว์ อันดับห้า ได้แก่ นิทานมหัศจรรย์และนิทานศาสนา

2. เมื่อวิเคราะห์นิทานพื้นบ้านของอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวทางมูลนิธิภูมิปัญญา พบว่า มีภูมิปัญญาท้องถิ่นสองด้าน คือด้านการผลิตและบริโภค และ ด้านการเกษตร

Thesis Title Local Wisdom Analysis of Hang Dong District's
Folktales, Chiang Mai Province

Author Miss Pornpimol Khakhay

Degree Master of Education (Teaching Thai)

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof. Narawan Poonpipat Chairperson
Assoc. Prof. Pattana Chantana Member

ABSTRACT

The purposes of this research were aimed to categorize Hang Dong's District folktales, Chiang Mai Province in accordance with Stith Thompson's Patterns and also to analyse their local wisdoms followed by Local Wisdom Foundation. The field – trip technique was used in collecting the data. Folktales from 40 informants in Hang Dong District ,Chiang Mai Province were recorded, transcribed, and then translated into standard Thai, and then their local wisdoms was analyzed. The research findings were as follows :

1. Among Hang Dong District's folktales, Chiang Mai Province the jests were found the most. The second was the explanatory tales. The third was the ghost tales. The forth were the sagas and the animal tales. The fifth were the fairy tales and the religious tales.
2. Local wisdoms form in the folktales were production and consumption and agricultural.